

CAPÍTOL XIII

*Com va conèixer Grandgousier
l'enginy meravellós de Gargantua
per la invenció d'un eixugaculs.*

Cap a la fi del cinquè any, Grandgousier, que tornava de vèncer els canaris, va visitar el seu fill, Gargantua. Allà va alegrar-se tant com toca fer-ho a un tal pare en veure un tal fill, i, petonejant-lo i abraçant-lo, li adreçava petites preguntes puerils de tota mena. I va beure en abundància amb ell i les institutius, a les quals preguntava, molt sol·lícit, entre d'altres coses, si l'havien tingut blanc i net. A això va respondre Gargantua que n'havia tingut cura ell mateix, de tal manera que no hi havia en tot el país cap nen més net.

—Com és, això? —va dir Grandgousier.

—He inventat —va contestar Gargantua—, a través d'una llarga i minuciosa recerca, una manera d'eixugar-me el cul, la més senyorial, la més excel·lent, la més pràctica que mai s'ha vist.

—Quina manera? —va dir Grandgousier.

—La que us explicaré —va dir Gargantua— ara mateix.

»Me'l vaig eixugar una vegada amb el tapaboques de vellut d'una senyoreta, i em va agradar, perquè la tovesa de la seda em causava allà al fons una voluptat molt gran.

»Una altra vegada amb una caputxa de dona, i també va anar bé.

»Una altra vegada amb un mocador de coll.

»Una altra vegada amb unes orelles de setí carmesí, però hi havia una dauradura d'un munt d'esferes merdoses que em va escorxar tot el paner. Que el foc de sant Antoni cremi el budell gros de l'orfebre que les va fer i el de la senyoreta que les duia.

»El mal em va passar eixugant-me amb un barret de patge, guarnit de plomes a l'estil suís.

»Després, cagant darrere d'un matoll, vaig trobar un gat de març,⁸⁹ i em vaig eixugar amb ell, però les ungles em van ulcerar tot el perineu.

⁸⁹ Els gats nascuts el mes de març eren, proverbialment, els més vigorosos.

»Me'n vaig guarir l'endemà, eixugant-me amb els guants de la mare, ben perfumats amb aroma de figa.⁹⁰

»Em vaig eixugar després amb sàlvia, amb fonoll, amb bisnaga, amb orenga, amb roses, amb fulles de carbassera, amb cols, amb remolatxa, amb branca de cep, amb malví, amb herba candelera (que és d'un color escarlata de cul), amb enciam i amb fulles d'espinaç —tot això em va anar molt bé per a la cama—, amb mercurial, amb presseguer, amb ortigues, amb consolda; però vaig tenir les cagarrines del llombard,⁹¹ i me'n vaig guarir eixugant-me amb la meva bragueta.

»Després vaig eixugar-me amb llençols, amb la manta, amb les cortines, amb un coixí, amb una catifa, amb un tapet verd, amb un drap per a la pols, amb un tovalló, amb un mocador, amb un barnús. I en tot això vaig trobar més gust que un ronyós quan el graten.

—Però, vejam —va dir Grandgousier—, quin eixugacul et va semblar el més bo?

—Ara hi anava —va dir Gargantua—, i aviat en sabreu el *tu autem*.⁹² Em vaig eixugar amb farratge, amb palla, amb estopa, amb borra, amb llana, amb paper. Però

*Sempre es fa en els collons una encetada
qui el cul merdós s'eixuga amb paperada.*

—Caram! —va dir Grandgousier—, collonet meu, deus emprar molt els colzes, atès que ja rimes.

—Ja ho crec —respongué Gargantua—, senyor rei meu, rimo molt i encara més, i tot rimant de vegades m'enreumo. Escolteu què diu la latrina als que van de ventre:

*Femter,
petaner,
caganer,
ventrós,
greixós,*

⁹⁰ A l'original, la paraula que designa el perfum, «beaujoin» («benjuí»), és invertida en «maujoin», és a dir, «mal joint» («mal unit»), un dels innumerable termes per designar el sexe femení.

⁹¹ Disenteria, freqüent entre les tropes franceses a Llobardia.

⁹² Fórmula integrada a la frase final de la lectura litúrgica dels Evangelis; vol dir, doncs, aquí, «fins a la fi».

*quin merder
 galdós
 cau en nós.
 Llardós,
 merdós,
 cagós,
 que et mengi el foc de sant Antoni Mariner!
 Si el forat
 has deixat
 destapat,
 no t'eixuguis, res a fer!*

»Voleu que continui?

—I tant —contestà Grandgousier.

—Aleshores —va dir Gargantua—, aquí el tenim.

RONDÓ

*Tot cagant vaig sentir el jorn passat
 el gran deute que tinc amb el cul;
 va engegar, de sobte, una ferum
 que sencer em va deixar empudegat.
 Tant de bo hagués algú acceptat
 dur-me la noia del meu gust
 tot cagant!
 Jo li hauria tamponat
 el forat dels seus pixats
 i ella m'hauria, amb els ditets,
 el trau de la merda tocat
 tot cagant.*

»Ara digueu que no sé res. Nom de Mar'Dé, no els he compostos jo, sinó que vaig sentir que els recitava aquesta gran senyora que veieu aquí i els he retingut en el sarró de la memòria.

—Retornem —va dir Grandgousier— al nostre tema.

—Quin? —va dir Gargantua—. Cagar?

—No —va dir Grandgousier—, eixugar-se el cul.

—Però —va dir Gargantua—, em pagareu una barrica de vi bretó si no us decebo en aquest tema?

—Sí, i tant —va dir Grandgousier.

—No hi ha —va dir Gargantua— cap necessitat d'eixugar-se el cul si no hi ha merda; de merda, no pot haver-n'hi a menys que haguem cagat; cagar ens cal, doncs, abans que el cul eixugar.

—Caram, noiet —va dir Grandgousier—, si que tens sentit comú! Ben aviat et faré passar el doctorat en gaia ciència, nom de Déu! Perquè tens més enteniment que no pas anys.

»Però continua amb aquest tema eixugaculatiu, t'ho prego. I, nom de la meva barba! En comptes d'una barrica, tindràs cinquanta bocois, i parlo d'aquell bon vi bretó que no es cria a la Bretanya, sinó en el nostre bon país de Verron.

—Em vaig eixugar després —va dir Gargantua— amb un barret, amb un coixí de llit, amb una pantofla, amb un sarró, amb un cistell (quin eixugaculs més desagradable!). Després amb un capell, i fixeuvos que, de capells, n'hi ha de llisos, de peluts, de vellutats, n'hi ha de tafetà, n'hi ha de setí. El millor és el de pèls, perquè fa una molt bona abstersió de la matèria fecal.

»Després em vaig eixugar amb una gallina, amb un gall, amb un pollastre, amb una pell de bou, amb una llebre, amb un colom, amb un cormorà, amb una cartera d'advocat, amb una caperulla, amb una còfia, amb un enze.

»Però, per concloure, dic i mantinc que no hi ha cap eixugaculs comparable a un ocell amb un bon plomissol, a condició que en retinguem el cap entre les cames. Em podeu ben creure, paraula d'honor. Perquè sents, en el forat del cul, una voluptat admirable, tant per la suavitat del plomissol com per la calor temperada de l'ocell, que es comunica fàcilment al budell gros i a la resta dels intestins, fins a arribar a la regió del cor i del cervell. I no us penseu pas que la beatitud dels herois i semidéus que són en els Camps Elisis tingui com a motiu l'asfòdel, l'ambrosia o el nèctar, com diuen aquestes velles que hi ha aquí. El motiu n'és (és la meva opinió) que s'eixuguen el cul amb un ocell. I aquesta és l'opinió de mestre Joan d'Escòcia.⁹³

⁹³ Nova al·lusió ridiculitzadora a Duns Escot. V. nota 56.